

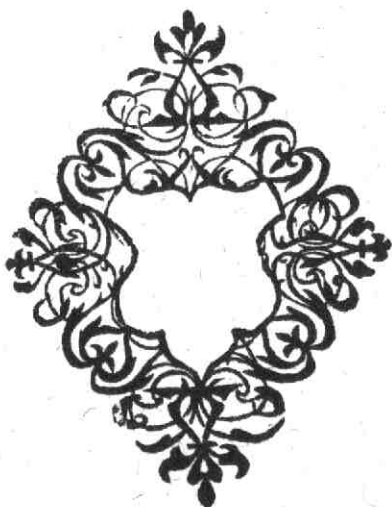
Sekere nieumaren van de wonderlicke reductie ende verlossinghe inde saken der kercke Godts ende der policie in den Coninckrijcke van Schotlandt, stillinghe der troublen, verdruckinghe der wederstanders van den evangelie aldaer, etc..

<https://hdl.handle.net/1874/9238>

15^a N° 39

Secere Nieuwaren van

de wonderlicke reductie ende verlossinghe
inde saken der Kercke Godts ende der Policie in den
Coninckrijcke van Schotlandt / stillinghe der
Troublen / verdrukkinghe der weder-
standers van den Euangelie
aldaer / etc.

Tot Delft,

By Aelbrecht Heyndricksz / Woonende aent
Marct-belt. Anno 1586.

Translaet vvt den Engelsche.

In Heere. Alsoo ick seer goet
nieus wt Schoelant hebbe ontfanghen/
hebbe goet gheuonden uwer E. r selue te
verwittigen.

Den Graue van Angnisch / **M**. Both-
wel Marschalle / den Heere **M**arwel / **H**inne **H**arres /
Hamelton / **C**ambulents / **D**ubigh **P**aselij / **H**ewton
Hal / **D**rumlangreghe / met andere Grauen / **H**eerren /
Baronnen / **E**delluyden / haer vzienden ende aenhan-
geren / sterc ontrent negen oft thien duysent mannen /
quamen tot **S**. **N**imanes **C**apelle / eé myle van **S**tar-
linge / dé eerste **N**ouembrys 1585. Al waer sy hare **C**e-
ten sloegen tot groote vzeese vanden vbanden binnen
Starlingen / eñ zijn t'landerendaechs aen de stadt ge-
comen metten dageraet. Ende na wepnige resistentie
hebben de selue ingenomé met geweld / eñ de principa-
le hoofden int **C**asteel geiaecht / namentlick de Graue
vā **M**ontrosch / **C**layforde / **C**lenterne / **A**rroll / **R**oches /
eñ de **C**olonel **S**tiwart / eñ hebbē hare **V**endelē vvoor
het **B**lockhups geplant. **D**en **C**oninc heeft zijne **S**e-
cretaris **M**. **J**an **H**artlande / eñ den **J**uge **C**lerck aen
henlieden gelonden / begerende dzye saken van zijnen
Edeldom. **E**erstelic / dat zijn leuē / **D**igniteyt eñ **S**taet
mochte gepreuerueert bliuen. **T**e tweede / dat t'leuen
van **M**ontrosch / **C**layforde / eñ dé **C**olonel / mochte be-
houden bliuen. **T**en derden / dat alle dingen vzeetsa-
melicken mochten gehandelt wordē / eñ was te vreden
op die conditie hem seluen in hare handen te stellē / om
daer nae by haren raet eñ aduijs geregeert te worden.
De antwoorde opt eerste was / dat **G**od hare getuyge

A ij was /

was/ dat slypde noyt ander voornemen ofte intentie hadden/ dan te behouden zynen persoon/ digniteyt en Staet: en de principale oorlake haerder coemste was/ om zijne Mat. te verlossen vande handen der gheenre die noyt zyn leue/ Digniteyt en Staet hebbe gerespecteert. dan so veel haer engen ghenut concerneerde: ende waren bereyt syne Mat. alle behoorlicke gehoorzaamheyt inden Heere te bewijzen/ en haer leuen/ lant ende goet voor zyn M. te verstrecken/ gelyc sy te voorde hadde gedaet / also de gene nu ontrent syne Mat. wesende/ syne bedecte bypandē waren. Opt tweede/ aengeliē dese voornoemde waren de principaelste Deturbateurs van de Kercke en gemeyn weluare/ en syne M. in sulcker voege geabuseert/ en so vreeselicke woestinge in beyde hoorlaecht hadde/ dat daer voor groot perijckel hinc ouer zijne Persoon/ Croone en Staet/ dan opt te voorde aldaer geweest was: Vondē daerom hun seluen beweecht in consciētie en liefde tot de Kercke / syne M. en Vaderlant/ de voorst. personē ter Justicie te doelstellen/ en tegens henliedē te doel procederē nae hare ydieleste/ so slypde schuldich werdē beuondē. Opt derde besochten sy niet alder ootmoet vā syne M. dat dit alles mochte geschiedē mē de vreeselicste middelē/ en in behoorlicke tijt/ tot genoegē van alle goede ondersaten/ waer toe sy presenteerdē alle concurrentien en bystant na hun wterste vermogen. Dese Commissarissen zyn niet hare antwoorde weder gekeert na den Edeldom/ de welke vlochtē wederom dnye andere poinctē. Ten eerste/ dat syne M. geliefde datter een generale Refor- matie van menichuldige abusen in de Kercke en Politie ingeuoert/ mochte geschieden/ en dat hy wilde goet binden hare oude handelingē onderteekēt in proila-
mare/

mare / inhoudende de oprechte verclaringhe van hare sake / ter tijt ende wijlen dat by den Staten daer inne voozder soude wesen voozsien : ende dat tot beuestinge van alles voozsc. is / alle de Sterckte van het Coninc-rijck in hare handen geleuert soude worden / en gesup- uert van de voozsc. abusen / ooc gehouden mogen wor- den by den Raedt van den ouden Edeldom / aldaer in merckelicke getale vergadert. Ten tweedē dat de ver- stoorders van het gemeyn weluarē / in hare handē ge- leuert soudē worden / tot dat hare saken by rechte ge- determineert soude zyn. Ten derdē / dat de oude wacht soude verlet worden / en andere wijse / zedige / en deuch- delicke Mannē in hare plaetse gestelt / met consēt van die vanden bloede des Kijcr. Alle twelck werde gecon- senteert / en tot voldoeninge van het eerste / so wert het Casteel van Dumbartonum geset in de Custodie van den Heere Hamelton : het Casteel vā Edenburch inde Custodie van Jacob Hinne / Ridder / Heere van Cob- dontons : het Casteel van Starlingh werde geresitu- eert in handen vanden Graue van Harr / als Herita- bel Casteleyn : het Casteel van Blacknes / aē eenē an- deren Santalonij Lackitchē : Douglas aen den Graue van Anguise / als rechte Erfgenaem daer vā. Tot vol- doeninge vā het tweede / werden terstont in de handen van dē Edeldom geleuert de vooznoemde Graue van Montrosch / Clapfodz / Clentarne / Arrall / Cotches / en Colonel Stuardt / beneffens de Heere Seton / Len- ston / Gray / Sondupll / Bluddy / Willam Stuard Bzoeder vā Arrant / Willam Stuard Capiteyn vā Dumbertonum / de welcke inde eerste aencoemste in de Stede geuangen wert / en werden altemale gestelt in bewaringhe van diuersche Edelluyden. Tot voldoe-

ninge van het derde/de oude wachte was terstont ver-
stelt/ende de M. van Grammoys was by t' consent vā
de geheelen Edeldom ghecommitteert tot Capiteyn
der seluer/de welcke wtcoos sekere vertroude Edelluy-
den/die desen dienst ontrent des Conincx Persoon aē-
veert hebbē. Middeler tijt is Arrant Steward geulo-
den tot Dunbertonum/alwaer hy nu besotē is/ so by
Water als by Lande/zijnde alleenlicken met seer cley-
ne prouisie van Victualie voorzien: Robert Hamelton
van Inshmarcon/de valsche beschuldiger vā dē Heere
van Haines/en Emerchastel van sekere poinctē/door
de welcke sy worden geerecuteert/vielen in de handen
van hare vrienden. Ende is omgebracht de Eertl bis-
chop van S. Andries/die welcke was het booste In-
strument van alle practijken/beyde binnen en buyten
sants/sonderlinge met de Frontieren vā Engellant:
hy wort geleyt gevangen geweest te zijn by de Scho-
lieren van S. Andries/en ter Justitie gepresenteert in
handen vanden voorsz. Edeldom. De genāgens (door
de onlanck voorgaende Tyrannije) sijn alle in vryheyt
gestelt. Die Predicanten en Professeurs van het Euā-
gelie/zijn wederom in haer Vaderlant ontboden/ om
wederom in hare Officien/Digniteyten ende vorighe
leuen gestelt te worden. Die Discipline der Kercke tot
meerder supuerheyt gezocht/dan sy te voren was: de
Predicatie en geheele vergaderingē so vryelick toe-
gelaten/als sy waren vooz dese alteratie. De Jesuiten/
Semynaris Priesters/ende andere Papistē wonder-
licken van sulcke subyte Reformatie verstrickt/connen
seer qualick plaetse vinden hare Hoofden te berghen/
zijnde ettelicke Heerden wtgesonden de selue allesins
te vangen waer sy mogen bevonden wordē/ ende zijn
sluyp-

splynden so verstroyt vliedēde in de Schippers woon-
 ningen/als sy opt met hoopē van te boozen wt Fran-
 rijk ouer quamen/in hope de Papisterie wederom in
 dat lant op te rechten. Aldus heeft de Heere gehan-
 delt met de vbanden in Schotlant / en aldaer sijn ver-
 druckte Kercke vertroost / ende dooz sijn barmhertic-
 heyt wonderlicken ende by nae sonder eenighe bloet-
 stoztinge verlost / de troubelen ghesildt / de wederstan-
 ders van t'Euangelie verdruckt / die t'selue dochten te
 vernielen. Dooz welke merckelicke weldaet allen ge-
 loouigen / sonderlinge in Enghelant ende Schotlant
 (der welcken Destructie gesocht was) den Heere groo-
 telicr hebben te dancken.

Sijn insgelijc seer goede Nieuwaren wt Francke-
 rijk / namentlick dat den Prince van Conde als noch
 in goeden state is / ende alleene wat mistroostich / dooz
 t'verlies van weynighe zijne Soldaten. Hier mede
 met mijne seer hertelicke gebiedenisse / neme my-
 nen ootmoedighen Oozlof van uwer E.

Tot Wilsdomme den xxij. van
 Nouember 1585.

J J A J S.